

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Garaneset, 4230 Sand

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47

www.svt.no

Delegert vedtak

Stavanger Røde Kors Hjelpekorps
Thissabakken 3
4010 STAVANGER

Arkivsaksnr: 2021/1663-0

Saksbehandler: Alf Odden

Dato: 24.02.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Verneområdestyret for SVR - delegert utvalg	35/21	

DELEGASJONSSAK RO 15/2021

Innvilga søknad om dispensasjon til motorferdsel i samband med kjentmannsturar i Frafjordheiane landskapsvernområde, Sandnes, Gjesdal og Sirdal kommunar - Stavanger Røde Kors Hjelpekorps

Viser til revidert søknad datert 18.02.2021 om dispensasjon til motorferdsel i samband med gjennomføring av kjentmannsturar i Frafjordheiane landskapsvernområde. Forvaltningssekretariatet for Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane har etter delegert mynde fatta det dette vedtaket 22.02.2021.

Med vennleg helsing

Alf Odden
Verneområdeforvaltar SVR

Etter våre rutinar er dette brevet godkjent og sendt utan underskrift

Kopi:

Sandnes kommune, Gjesdal kommune, Sirdal kommune, Statsforvalteren i Agder, Statsforvalteren i Rogaland, Sør-Vest politidistrikt

Vedtak

Med heimel i §2, §3, punkt 5.1 og §3, punkt 5.3a i Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde, får Stavanger Røde Kors Hjelpekorps dispensasjon til å bruke snøskuter til kjentmannsturar i Frafjordheiane landskapsvernområde. Dispensasjonen gjeld og motorferdsel i samband med tilsyn av radiostasjonen på Varmekro.

Kjentmannsturane skal, i samsvar med Politiets øvingsplan, gå etter traseen til dei kvista vinterløypene til turisthyttene Sandvatn, Langavatn og Blåfjellenden som vist på kartet i vedtaket.

Dispensasjonen gjeld for to kjentmannsturar, med inntil ti snøskuterar, etter kvar av desse rutene:

- Hunnedalen-Blåfjellenden-kvista kryss ved Kringlevæven-Sandvatn-Lortabu
 - Hunnedalen – Sandvatn - Lortabu
 - Hunnedalen – Langavatn
- Turane til Langavatn kan følgje køyrerute gjennom Blåstøldalen og forlengast til Kjerag og Varmekro ved behov, sjølv om desse strekningane ikkje inngår i det kvista rutenettet.

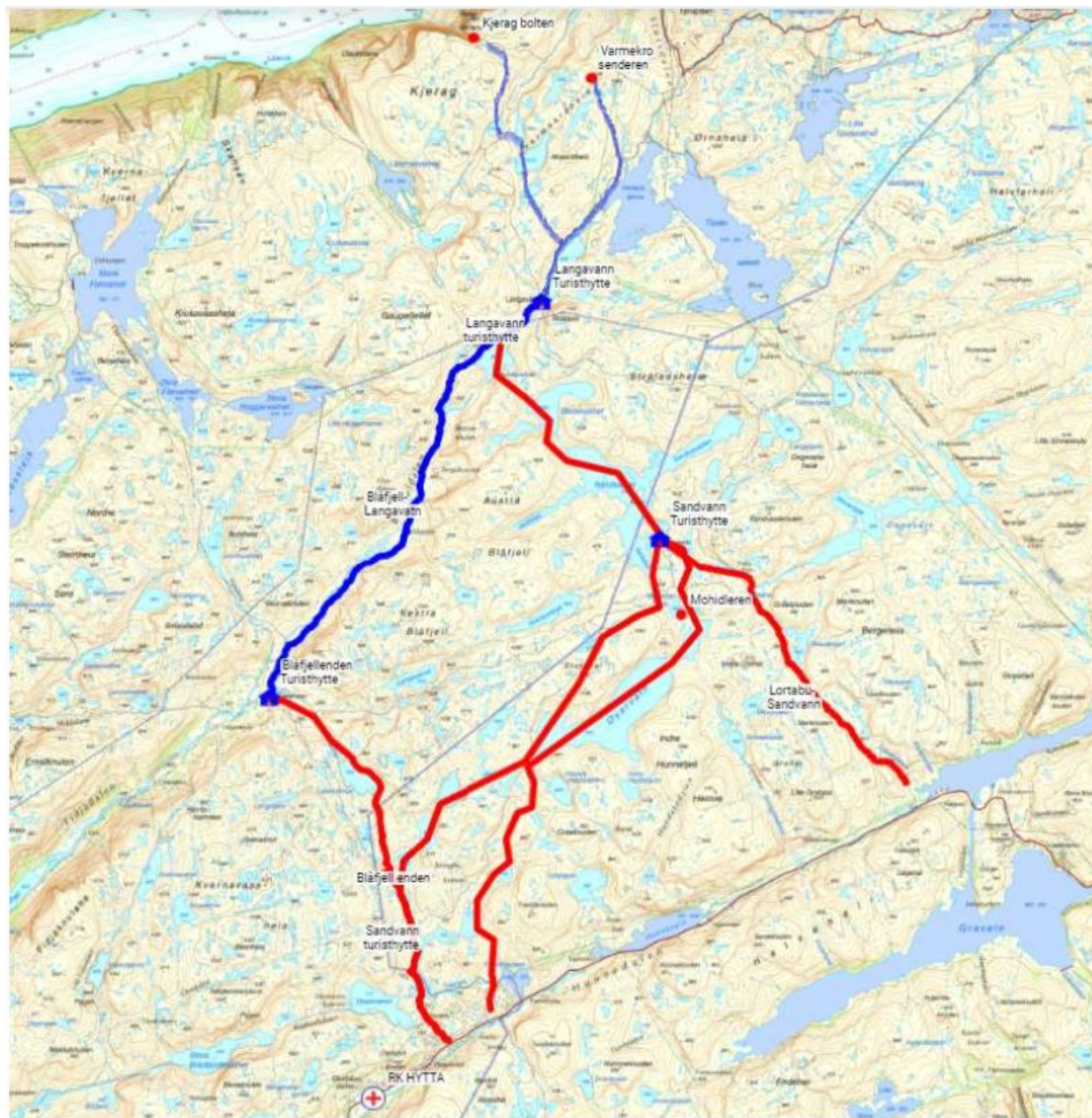
Dispensasjonen gjeld og to tilsynsturar til radiostasjonen på Varmekro, med inntil tre snøskuterar etter ruta:

- Høgaleite – Langavatn - Varmekro

Dispensasjonen gjeld frå tidspunktet rutene blir kvista og fram til 30.04 kvart år i perioden 2021-2024.

Dispensasjonen blir gitt med desse vilkåra:

- Øvinga skal varslast, gjennomførast og rapporterast etter retningslinjene frå Klima- og Miljødepartementet datert 15.05.2020.
- Snøskuterkøyringa under øvinga skal dokumenterast/loggførast med GPS. Logg skal sendast SVR innan 01.06 kvart år.
- Under kjentmannsturane skal alle snøskuterane som deltek køyre samla.
- For å avgrense den totale belastninga i området, skal dei ulike gruppene samarbeide og koordinere kjentmannsturane der de skal gjere seg kjent i same løype. Grupper som skal gjere seg kjent langs same trase skal, så langt det let seg gjere, gjennomføre turane samtidig.
- For å unngå konflikter med brukarane av skiløypene mellom turisthyttene skal ikkje kjentmannsturane blir gjennomførast i vinterferien eller påskeferien.
- Det skal innhentast samtykke for køyring med snøskuter frå grunneigarane i område.
- Dispensasjonen skal være med under turane.
- Dispensasjonen kan trekkes tilbake på kort varsel dersom hensyn til viltet krever det.
- Dersom det observeres reinsdyr langs i øvingsområde skal motorferdsla avventes til faren for forstyrning ikkje lenger er til stede. Det skal sendes rapport til forvaltningssekretariatet med hvor og når villrein er observert.
- Om villreinen på tek i bruk Frafjordheiane vil dispensasjon bli tatt opp til ny vurdering.

Klagerett

Vedtaket kan påklagast til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre veker frå den dagen brevet kom fram til påført adressat. Det er nok at klaga er postlagd innan denne fristen.

Skriftleg klage skal sendast til SVR, Postboks 504, 4804 Arendal. Oppgi kva for eit vedtak det vert klaga på, dei endringane klagar ynskjer og grunngjeving for klaga. Dersom det vert klaga så seint at det kan vere tvil om det er klaga i rett tid, må det opplysast når brevet kom fram.

Bakgrunn for søknaden

Viser til søknad datert 14.02.2021 og revidert søknad 18.02.2021. Viser og til øvingsplan frå Sør-Vest politidistrikt, datert 16.012.2020, samt vedtak i AU-sakene 14/21 og 15/21, kor liknande søknader om dispensasjon til kjentmannsturar vart handsama. Viser og til vedtak i delegasjonssak RO 13/2021 kor

den opphavlege søknaden frå Stavanger RKH vart avslegen på grunna av høgt tal på kjentmannsturar, køyring utanfor faste løyper og manglande samsvar med Politiets øvingsplan. Det visast og til vedtak i AU-sak 75/15 og delegasjonssak RO 07/2020, kor det for perioden 2016-2020 vart gitt dispensasjon til 6 årlege kjentmannsturar etter faste køyreruter som følgde det kvista løypenettet i område.

Stavanger Røde Kors Hjelpekorps søker om kjentmannskøyring etter retningslinjene i øvingsplan frå Politiet. Videre søkas det om kjentmannskøyring som beskrevet i vedlagt øvelsesplan utarbeidet av Stavanger Røde Kors Hjelpekorps. Tilleggssøknaden baserer seg på intern evaluering, samt utarbeida ROS-analyse.

Stavanger Røde Kors Hjelpekorps søker om dispensasjon til bruk av snøskuter i samband med kjentmannsturar i Frafjordheiane landskapsvernområde for perioden 2021-2024. Det søkast om inntil 6 årlege kjentmannsturar fordelt på denne måten:

- 2 turar Hunnedalen-Blåfjellenden-kvista kryss ved Kringlekveven-Sandvatn-Lortebu (Lysebekken)
- 2 turar Hunnedalen - Sandvatn-Lortebu (Lysebekken)
- 2 turar Hunnedalen – Langavatn med moglegheit for avstikkar til Kjerag

Det søkast om inntil to årlege tilsynsturar til radiostasjonen på Varmekro.

Ruta mellom Langavatn og Blåstøldalen er ikkje kvista nå, men har vore det tidlegare. Det er derfor ein del skiløparar som følgjer denne ruta.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Frafjordheiane landskapsvernområde av 30.01.2004.
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, godkjent 2015.
- Naturmangfaldlova.
- Plan for øvingskjøring/kjentmannskjøring i Setesdal Vesthei og Ryfylkeheiane landskapsvernområde, samt Frafjordheiane 2021-2021. Sør-Vest politidistrikt 16.12.2020.
- Rundskrivet "Retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og verneområder" Klima- og miljødepartementet 15.05.2020.

Heimelsgrunnlag

Frafjordheiane landskapsvernområde og dei tilgrensande naturreservata Ørestø og Migaren vart oppretta ved Kronprinsregenten sin resolusjon 19.12.2003. Direktoratet for naturforvaltning vedtok 30.01.2004 ei mindre endring i verneforskrifta

Føremålet med opprettinga av Frafjordheiane landskapsvernområde er etter §2 mellom anna:

- å ta vare på eit representativt, særprega og vakkert landskap, med bratte fjord- og dalsider via lågheiar opp til glattskurt høg fjell.
- å ta vare på vatn og vassdrag, viktige leveområde for eit særmerkt plante- og dyreliv, geologiske landskapsformer, samt beite- og stølslandskap med automatisk freda og nyare tids kulturminne.

Vidare heter det at "Allmenta skal ha høve til naturoppleving gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med lita grad av teknisk tilrettelegging".

Motorisert ferdsel i verneområdet blir regulert av verneforskrifta §3, punkt 5.1. Her heter det at motorferdsel er forbode på land og i vatn. I §3, punkt 5.3, bokstav a. heter det vidare at forvaltningsstyresmakta kan etter søknad gje løyve til bruk av båt med motor, motorkøyretøy på frosen eller snødekt mark, eller luftfartøy i samband med øvingsverksemd.

Motorferdsla det er søkt om kjem etter vårt syn inn under §3 punkt 5.1 og krev derfor dispensasjon for å kunne gjennomførast, jamfør §3, punkt 5.3.bokstav a.

I Forvaltningsplan for SVR går det fram av forvaltningsmåla om motorferdsel på side 32 at:
«Motorferdsel i verneområda skal avgrensast til det som er strengt nødvendig, og haldast på eit nivå som ikkje er til skade for naturmangfaldet, eller er til ulempe for andre brukargrupper».

Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frافjordheiane har forvaltningsmynde for Frافjordheiane landskapsvernområde. Arbeidsutvalet har i AU sak 11/2013, delegert avgjerdslemynde for dispensasjonssøknadar om ferdsle etter verneføreskriftene til verneområdeforvaltarane. Det visast og til fullmakter til å gjere delegerte vedtak i søknader om kjentmannsturar frå AU-møte 15.02.2021.

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §8 til 12 leggst til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndigheit. Forvaltningsmyndigheita må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Denne delen av Frافjordheiane har i liten grad brukt av villreinen dei siste 25 åra. Dette blir og stadfesta av resultatane frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011). Her er det dokumentert at ingen av dei ni simlene som har nytta sørområde har vore i Frافjordheiane den tida dei hadde sendar (2006-2010). Heller ikkje nyare GPS data frå www.dyreposisjoner.no (2011-2019) har registrert plott frå området. Ein mogleg årsak til dette er at Frافjordheiane tradisjonelt vore eit bukkeområde og at GPS registreringane i liten omfattar grad bukkar. Våren 2020 vart det observert spor etter mindre villreinflokkar ved Simleknuten og Venekvæv, rett aust for grensa til Frافjordheiane.

I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert eit trekkveg vest for Langavatn, ein på Strålaus og ein ved Sandvatn. Det er og registrert trekkvegar litt lenger aust ved Halvfartjød, Dægevassbu og Heimre Dyrgråhei. Motorferdsla det er søkt om vil fort komme i kontakt med dei tre vestlegaste av desse villreintrekka.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserer seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarende informasjon i Temakart Rogaland, samt viltkart for Sirdal kommune. Kunnskap om jaktfalk baserer seg og på samtale med Seniorrådgjevar Odd Frydenlund Steen hos Fylkesmannen i Telemark, samt eit breitt utval av faglitteratur om rovfugl. På viltkartet for Sirdal kommune er det registrert informasjonen om trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 og andre verdifulle arter i det aktuelle område.

I område aust for Sandvatn og om lag 400m frå vinterløypa mellom Sandvatn og Lortebu er det registrert to hekkelokalitetar for jaktfalk. Jaktfalk er oppført som nær truga (NT) i Norsk rødliste for arter 2015, Denne arten er svært sårbar for forstyrringar i nærleiken av reirplassen. Egglegging skjer i

midten av april, men jaktfalken oppheld seg i reirområdet nokre veker før dette, og blir særleg aktiv om lag tre til fem veker før egglegging.

Ut over dette er det så langt forvaltningsstyresmakta kjenner til etter søk i Naturbase, er det ikkje registrert informasjon om prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 eller andre verdifulle arter. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalde naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle nær trua naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område. Det må likevel på peikast at andre rovfuglartar som Kongeørn, fjellvåk og tårnfalk hekkar i dei aktuelle delane av Frafjordheiane.

Kunnskap om kulturminne i området baserer seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Her er det ikkje registrert kulturminne i nærleiken som kan ta skade av motorferdsla det er søkt om.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil også bli tillagt vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Det er ei privat hytte i denne delen verneområdet, men det er tre turisthytter med ein del vinterbruk. Det er noko del motorferdsle i område frå før i samband med transport av ved og proviant til dei tre turisthyttene, samt kvisting av skiløyper. I tillegg kjem kjentmannsturane til redningsgruppene som opererer i område. Ei oppteljing viser om lag 40 årlege snøskutertransportar i denne delen av Frafjordheiane. Det er også mange skiløparar som nyttar dei tre turisthyttene i vintersesongen. Kvar vinter er det registrert om lag 450 overnattingar på Sandvatn, 200 på Blåfjellenden og 150 på Langavatn. I tillegg går mange på dagstur til Sandvatn og i nærområda til hyttefeltet i Hunnedalen.

Motorferdsla det er søkt om har eit slikt omfang at den ikkje vil medføre ein auka i bruken av snøskuter i landskapsvernområdet. At motorferdsla er avgrensa til kvista løypene i område gjer og at den truleg ikkje vil medføre auka forstyrring av hekkelokalitetar for dei raudlista rovfuglartane jaktfalk og hubro, og såleis ikkje er eit trugsmål mot desse sårbare artane.

Frafjordheiane har vært utan villrein de siste 25 årene. Tidlegare har dette vore eit vinterbeiteområde, som har hatt særleg stor bruk i år med vanskelege beiteforhold lengre aust. Våren 2020 vart det på nytt observert to mindre villreinflokkar nær Frafjordheiane. I tråd med villreinenes sykliske områdebruk kan dette være ein indikasjon på at villreinen på nytt vil ta i bruk Frafjordheiane til vinterbeite. I en etableringsfase vil det være særleg viktig at villreinen ikkje møter omfattande forstyrringar i dette området. Villreinen har behov for ro på vinterbeite, og er avhengig av at det er mogleg å kunne trekke ut i vinterbeiteområda. At talet på årlege kjentmannsturar det er søkt om ikkje medfører ein merkbar auke i motorferdsla i område, og avgrensinga til faste løyper dempar den forstyrrande effekten, gjer at den samla belastninga på naturmangfaldet i området ikkje aukar. Likevel er det sett vilkår om at dispensasjonen kan trekkast tilbake på kort varsel dersom villreinen skulle komme tilbake.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. Stavanger Røde Kors Hjelpekorps har ei viktig rolle i beredskapen i område. Forvaltningsstyresmakta har forståing for at dei har behov for å bli kjente i område, og at noko av øvingsverksemda må gjennomførast i verneområde. Ein ønskjer og å bidra til at slike øvingar kan gjennomførast utan at det kjem i konflikt med verneføremål og verneverdiar. Det er Politiet som sett rammene for kjentmannsturane i verneområda gjennom sin øvingsplan, og på bakgrunn av føringane i rundskrivet frå departementet. I denne

øvingsplanen skal det være gjort ei avveging mellom dei beredsskapsmessige behova, og behova for å ta vare på verneverdiane i verneområda.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Motorferdsla det er søkt om vil til ein viss grad ha ein negativ innverknad på verneverdiane i Frafjordheiane landskapsvernområde. Vilkhåra som er sett vil redusere dei negative verknadene og dempe konflikhtar med verneføremålet. Kjentmannsturane må og sjås på som eit viktig tiltak for å sikre ein god beredskap og godt førebudde redningsmannskap.